

АНОТАЦІЯ

Бобир О.І. Формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями). – Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля», Дніпро, 2021.

У дисертаційній роботі досліджено проблему формування художньо-естетичного світобачення (ХЕС) майбутніх художників у процесі фахової підготовки та запропоновано новий підхід до її розв'язання, що полягає у запровадженні в освітній процес класичних закладів вищої освіти педагогічних умов ефективного формування художньо-естетичного світобачення зазначених фахівців.

На підставі аналізу наукової філософської, психологічної, педагогічної та мистецтвознавчої літератури з окресленої проблематики розкрито теоретичні засади формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників, основу яких становлять вісім інформаційних блоків: документально-історичні праці щодо етимології, семантики та співвідношення понять «світобачення» та «світогляд»; погляди науковців на феномен «світобачення» та «художньо-естетичне світобачення» в гуманітарних науках; сучасні наукові здобутки та результати дисертаційних досліджень щодо формування художньо-естетичного світобачення; історичні праці щодо становлення професії художника, де наведено вимоги до таких фахівців; розвідки філософів, мистецтвознавців, педагогів та психологів щодо особливостей зазначеного світобачення у художників; історія фахової підготовки художників з питання формування світобачення; погляди науковців на особливості формування світобачення у студентському віці та сучасна вітчизняна фахова підготовка майбутніх художників.

Уточнено поняття *«професійне світобачення»* – упорядкована система поглядів у певній сфері професійної діяльності, яка формується полівекторним арсеналом методів та засобів і реалізується у практичній діяльності.

У дисертації *«художньо-естетичне світобачення художника»* розуміємо як сукупність уявлень художника про навколишню дійсність, що віддзеркалюють художні та естетичні цінності особистості митця, формуються на засадах знань, вмінь та навичок, мотивуються бажанням змінити світ та реалізуються у мистецьких продуктах, які впливають на світобачення глядача.

Особливості формування художньо-естетичного світобачення студентів-художників вбачаємо у збалансованому та органічному поєднанні інтелектуальної (систематичне та цілеспрямоване опанування знань, професійних вмінь, що сприяє формуванню професійного світобачення), мотиваційної (відбувається формування життєвих планів та позицій, що сприяє самовизначенню та самоствердженню), емоційної (формування світобачення відбувається більш ефективно, оскільки оцінка студентом предмета пізнання починається саме з чуттєвого ставлення), духовної (формування світобачення відбувається через внутрішній діалог із самим собою та оточуючим світом) та діяльнісної (все, що досягнуто за ці роки, визначає майбутній розвиток особистості та формує світобачення) сфер життєдіяльності.

Визначено поняття *«педагогічні умови формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників»*, яке розуміємо як цілісний взаємопов'язаний комплекс спеціально створених в межах освітнього процесу заходів, що передбачає мотивацію студентів до художньо-творчої діяльності та підвищує рівень сформованості компонентів художньо-естетичного світобачення.

Проведений компонентно-структурний аналіз феномена *«художньо-естетичне світобачення майбутніх художників»* дозволив виокремити такі компоненти: мотиваційно-ціннісний (розуміння спрямованості власних художньо-естетичних знань, наявність мотивів та ціннісних установок, що

спонукають до художньо-творчої діяльності та формування професійного світобачення); професійно-когнітивний (визначення обсягу, глибини та якості фахових знань, які є теоретичним підґрунтям для формування художньо-естетичного світобачення); емоційно-образний (відображення глибини проникнення в естетичну та художню сутність творів мистецтва, готовність розуміти та сприймати твори мистецтва, які «кодують» емоції та почуття); рефлексивний (бачення рівня власної художньої майстерності та виразності створених художніх образів, які розкривають світобачення студентів-художників) та діяльнісний (вміння використовувати наявні професійні знання та навички у художньо-творчій діяльності для візуалізації поглядів на світ через художні образи). Детерміновано рівні сформованості досліджуваного феномена: творчо-інтелектуальний (високий), достатньо-інформаційний (середній), буденно-репродуктивний (низький); розкрито їх зміст.

Розроблено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено доцільність запропонованих педагогічних умов формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки: створення комфортного художньо-творчого середовища в освітньому процесі закладу вищої освіти; інтеракція змісту фахових дисциплін з предметами соціально-гуманітарного циклу, спрямована на формування компонентів художньо-естетичного світобачення художників; залучення студентів до позанавчальної художньо-творчої діяльності шляхом активізації внутрішньої мотивації зовнішнім стимулюванням; забезпечення єдності теорії та практики у вирішенні художніх завдань через вивчення натури в умовах пленеру.

Установлено, що перша педагогічна умова (створення комфортного художньо-творчого середовища в освітньому процесі закладу вищої освіти) реалізується у двох векторах – предметно-інформаційному та психологічному. Предметно-інформаційна складова художньо-творчого середовища передбачає насичення об'єктно-предметного простору закладу вищої освіти творами

мистецтва. Для здійснення цього положення використовуються кращі академічні роботи з рисунку, живопису та композиції з методичних фондів випускових кафедр; репродукції картин відомих майстрів; оригінали робіт сучасних майстрів різних регіонів. Психологічна складова художньо-творчого середовища передбачає професійну взаємодію між викладачами та студентами, яка реалізується через: створення на заняттях атмосфери творчості та співтворчості; «насичення» майбутніх фахівців художніми враженнями й переживаннями; встановлення довірливих відносин між викладачами та студентами в обговоренні світоглядних позицій художників, що виражені у творах мистецтва. Доведено, що створення особливого мистецького простору в умовах класичного закладу вищої освіти сприяє становленню поглядів молодого художника, максимально наближує навчальну діяльність в університеті до подальшої професійної роботи в творчій майстерні, а відтак формує професійне художньо-естетичне світобачення здобувачів.

Обґрунтовано, що основою реалізації другої педагогічної умови (інтерація змісту фахових дисциплін з предметами соціально-гуманітарного циклу, спрямована на формування компонентів художньо-естетичного світобачення художників) було оновлення змісту фахових та соціально-гуманітарних дисциплін («Академічний живопис», «Історія мистецтв», «Історія сучасного українського мистецтва», «Композиція», «Основи кольорознавства», «Декоративно-прикладне мистецтво», «Пленерна практика», «Філософія») у контексті формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників та розробка спецкурсів: «Архетип тем в образотворчому мистецтві», «Техніка та технологія художніх матеріалів» і «Психологія творчості художників».

Визначено, що реалізація третьої педагогічної умови (залучення студентів до позанавчальної художньо-творчої діяльності шляхом активізації внутрішньої мотивації зовнішнім стимулюванням) передбачала систематичне відвідування студентами художніх музеїв, галерей, виставкових залів; проведення неформальних

зустрічей-бесід з митцями регіонів у художніх майстернях; створення творчих портфоліо студентами-образотворцями; залучення здобувачів до систематичної участі у виставках та створення їх експозицій.

У дослідженні обґрунтовано четверту педагогічну умову (забезпечення єдності теорії та практики у вирішенні художніх завдань через вивчення природи в умовах пленеру), яка передбачала отримання студентами досвіду художньої роботи поза майстернею – на відкритому просторі в природних умовах у поєднанні з попередньою теоретичною підготовкою. Саме на пленері формується світобачення художника, складається розуміння взаємовідносин між природою та людиною, значення й місце мистецтва в цих відносинах (філософсько-психологічний аспект). Пленерний живопис збагачує внутрішній світ студента-художника новими враженнями, переживаннями та стає відправною точкою у формуванні індивідуальних художньо-естетичних поглядів на оточуючий світ.

Розроблено механізм одночасної та паралельної реалізації педагогічних умов формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників, оскільки процес фахової підготовки студентів має цілісний, системний характер і відбувається в єдиному освітньо-виховному просторі закладу вищої освіти. Презентовано концептуальний блок цього механізму, який складається: з принципів (взаємозв'язок теорії та практики, співтворчість викладача-художника та здобувача, індивідуалізація в художній діяльності, домінантність практичної діяльності, художня рефлексивність); підходів (системний, поліхудожній, діяльнісний, аксіологічний, особистісно орієнтований, контекстний) та концептуальних положень (наповнення змісту освітніх компонентів контекстом феномена «художньо-естетичне світобачення» та врахування індивідуальних можливостей студентів під час практичної підготовки; збалансоване й органічне поєднання науково-теоретичної та художньо-практичної складових у процесі викладання образотворчого мистецтва; реалізація художніх завдань через систематичне виконання практичних вправ для формування художньо-

естетичного світобачення), дотримання яких сприяло формуванню художньо-естетичного світобачення студентів-художників.

Розроблено діагностичний комплекс дослідження для визначення рівнів сформованості компонентів художньо-естетичного світобачення студентів-художників.

Після проведення педагогічного експерименту за результатами аналізу динаміки рівнів сформованості в майбутніх художників художньо-естетичного світобачення встановлено, що буденно-репродуктивний рівень у експериментальній групі знизився на -18,28%, а в контрольній групі – на -8,3%. Достатньо інформаційний рівень сформованості художньо-естетичного світобачення в ЕГ підвищився на 6,64%, а в КГ – на 4,62%; творчо-інтелектуальний рівень сформованості ХЕС у КГ підвищився на 3,67%, у той час як в ЕГ – на 11,69%. Отримано такі результати сформованості ХЕС студентів-художників після проведення експерименту: в ЕГ творчо-інтелектуальний (високий) рівень становить 17,48%, а достатньо інформаційний (середній) – 61,06%; у той час як у КГ – 9,72% та 59,33% відповідно. За результатами статистичного аналізу підтверджено ефективність упровадження педагогічних умов формування художньо-естетичного світобачення студентів-художників у процесі фахової підготовки за кожним показником на рівні значущості 0,05.

Виконане дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо в аналізі шляхів втілення сформованого художньо-естетичного світобачення у продуктах творчої діяльності в умовах сучасного крос-культурного художнього середовища та окресленні напрямів подальшої професійної самореалізації майбутніх художників.

Ключові слова: художнє світобачення, естетичне світобачення, студенти-художники, образотворче мистецтво, педагогічні умови формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників, фахова підготовка.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

Статті у наукових фахових виданнях України, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

1. Бобир О.І. Сутність художньо-естетичного світобачення майбутніх художників. *Вісник Запорізького національного університету. Серія : Педагогічні науки*. Запоріжжя : Запорізький національний університет. 2019. № 2 (33). С. 74–77. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-4360-2019-2-33-15>

2. Бобир О.І. Компонентно-структурний аналіз феномену «художньо-естетичне світобачення майбутніх художників». *Інноваційна педагогіка*. Одеса : Гельветика, 2020. № 24. Т.1. С. 53–56. DOI: <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2020/24-1.9>

3. Бобир О.І. Педагогічні умови формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки. *Вісник Університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*. 2020. № 2 (20). С. 153–160. DOI: [10.32342/2522-4115-2020-2-20-17](https://doi.org/10.32342/2522-4115-2020-2-20-17)

4. Бобир О.І. Ретроспектива поглядів філософів на феномен «світобачення». *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Гельветика, 2020. № 34. Т.1. С. 215–219. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/34-1-34>

5. Бобир О.І. Реалізація педагогічних умов формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників у процесі фахової підготовки. *Збірник наукових праць: педагогічні науки*. Херсон : Гельветика, 2020. № 93. С. 50–55. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-93-7>

Статті у наукових виданнях інших держав, які входять до міжнародних наукометричних баз даних

6. Бобир О.І. Формування власного світобачення у студентів-художників як основа самоідентифікації в художній творчості. *Colloquium-journal*. Warsaw, Poland. 2020. № 30 (82). С. 6–9. DOI: [10.24412/2520-2480-2020-3082-6-9](https://doi.org/10.24412/2520-2480-2020-3082-6-9)

7. Бобир О.І. Роль натурних спостережень під час пленерної практики студентів-художників у формуванні живописних якостей студента. *East European Scientific Journal* (Warsaw, Poland). 2020. № 12 (64). Part 6. С. 23–26.

8. Tokarieva A.V., Volkova N.P., Degtyarova Y.V., Bobyr O.I. E-learning in the present-day context : from the experience of foreign languages department, PSACEA. *Journal of Physics : Conference Series*. 2021. Vol. 1840. 012049. <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57222618917> (журнал індексовано в наукометричній базі даних Scopus)

Статті в інших виданнях

9. Бобир О.І. Специфічні творчі ознаки світобачення майбутніх художників. *World science: problems, prospects and innovations: the 4th International scientific and practical conference* (December 23–25, 2020). Toronto, Canada. 2020. С. 201–206.

Публікації, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

10. Бобир О.І. Значення розвитку художньо-естетичного світобачення для майбутніх художників. *Актуальні проблеми реформування системи виховання та освіти в Україні: зб. тез наук. робіт учасників Міжнар. наук.-практ. конф. Львів : ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. С. 67–68.*

11. Бобир О.І. Художньо-образне мислення як форма естетичного пізнання світу студентами-художниками. *Психологія та педагогіка у XXI столітті: перспективні та пріоритетні напрямки досліджень: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2019. С. 65–66.*

12. Бобир О.І. Значення професійних творчих якостей викладача в формуванні художників-живописців. *Педагогіка і психологія: напрямки та тенденції розвитку в Україні та світі: зб. наук. робіт учасників Міжнар. наук.-практ. конф. Одеса : ГО «Південна фундація педагогіки», 2019. С. 61–62.*

13. Бобир О.І. Професійний тезаурус викладача як засіб формування художнього світобачення студентів-художників. *Методологічні та практичні проблеми професійної підготовки акторів і дизайнерів*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. С. 86–88.

14. Бобир О.І. Щодо сутності професійно-когнітивного компонента художньо-естетичного світобачення майбутніх художників. *Сучасна вища освіта: перспективні та пріоритетні напрями наукових досліджень*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2020. С. 50–52.

15. Бобир О.І. Сучасні підходи до реалізації педагогічних умов формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників. *Стратегія розвитку професійної підготовки та естетичного виховання майбутніх акторів і дизайнерів у третьому тисячолітті*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2020. С. 36–38.

16. Бобир О.І. Художньо-творче середовище як чинник формування художньо-естетичного світобачення студентів-художників. *Priority directions of science and technology development: the 4th International scientific and practical conference (December 20–22, 2020)*. Kyiv. 2020. С. 616–618.

17. Бобир О.І. Принципи формування художньо-естетичного світобачення майбутніх художників. *Сучасні аспекти модернізації науки в Україні: стан, проблеми, тенденції розвитку*: Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (07 січня 2021 р., м. Венеція, Італія, дистанційно). 2021. С. 110–112.

ABSTRACT

Bobyry O.I. Formation of artistic and aesthetic mindset of would-be artists in the process of professional training. – Qualifying research paper. Manuscript.

The thesis for obtaining a scientific degree of Doctor of Philosophy (Ph.D.) according to the speciality 015 Professional Education (with specializations). Higher Educational Institution “Alfred Nobel University”, Dnipro, 2021.

The thesis investigates the problem of formation of artistic and aesthetic mindset (AAM) of would-be artists in the process of professional training and offers a new approach to its solution, which is to introduce pedagogical conditions for effective formation of artistic and aesthetic worldview in the educational process of classical higher education institutions.

The research paper presents the results of the analysis of research on the outlined issues in philosophical, psychological, pedagogical and art literature, which revealed the theoretical foundations of the artistic and aesthetic mindset of student artists, based on eight information blocks: documentary and historical works on etymology, semantics and definitions of terms “mindset” and “artistic and aesthetic mindset”; views of scholars on the phenomena of “mindset” and “artistic and aesthetic mindset” in the humanities; modern scientific achievements and results of theses on the formation of artistic and aesthetic worldview; historical works on the formation of the artist's profession, where the requirements for such specialists are given; the research of philosophers, art critics, teachers and psychologists into the peculiarities of AAM of artists; history of professional training of artists on the formation of mindset; scholars' views on the peculiarities of the mindset formation in student age and modern national professional training of would-be artists.

The concept of “*professional mindset*” is clarified, which is defined as an orderly system of views in a particular field of professional activity, formed by diverse methods and tools and implemented in professional activity.

The thesis defines “*artistic and aesthetic mindset of would-be artists*” as a set of ideas of the artist about the surrounding reality, reflecting the artistic and aesthetic values of the artist's personality, formed on the basis of knowledge, skills, motivated by desire to change the world; the ideas, realised in the art products and influence the mindset of the viewer.

The thesis substantiates the peculiarities of formation of artistic and aesthetic mindset of student artists and the prerequisites for it, a balanced and organic combination of intellectual (systematic and purposeful acquisition of knowledge, professional skills, which contributes to the formation of professional mindset), motivational (life plans and positions are formed, which promotes self-determination and self-affirmation), emotional (mindset formation is more effective because the student's assessment of the subject of knowledge begins with the sensory attitude), spiritual (mindset formation occurs through internal dialogue with himself and the world around him) and that of the activity (everything achieved over the years determines the future development of personality and forms a mindset) areas of life.

The concept of “*pedagogical conditions for the formation of artistic and aesthetic mindset of would-be artists*” is defined as a holistic interconnected set of specially created activities within the educational process, which incorporates student motivation for artistic and creative activities and increases the level of formation of artistic and aesthetic mindset components.

The component-structural analysis of the artistic and aesthetic mindset of the would-be artists is carried out. The following components of this phenomenon are substantiated: motivational-value (presupposes understanding the direction of own artistic and aesthetic knowledge, a system of motives and values that motivate artists to artistic and creative activity and formation of professional mindset); professional-cognitive (determination of the volume, depth and quality of professional knowledge, which is the theoretical basis for the formation of artistic and aesthetic worldview); emotional-visual (reflection of the depth of penetration into the aesthetic and artistic

essence of works of art, readiness to understand and perceive works of art that “encode” emotions and feelings); reflexive (vision of the level of own artistic skill and expressiveness of created artistic images, which reveal the worldview of student artists) and activity components (ability to use existing professional knowledge and skills in artistic and creative activities to visualize views of the world through artistic images).

The levels of artistic and aesthetic mindset of the would-be artists formation are suggested, namely creative-intellectual (high), sufficient-informational (average), everyday-reproductive (low); their content is revealed.

The thesis presents the feasible pedagogical conditions for the formation of artistic and aesthetic mindset of would-be artists in the process of professional training, which were theoretically substantiated and experimentally tested the of the proposed. They are the following: creating a comfortable artistic and creative environment in the educational process of higher education; interaction of the content of professional courses with the courses of the social-humanitarian cycle, aimed at the formation of components of the artistic and aesthetic mindset of artists; involvement of students in extracurricular artistic and creative activities by activating internal motivation by external stimulation; ensuring the integrity of theory and practice in solving artistic problems through the study of nature in the open air.

It is established that the first pedagogical condition (creation of a comfortable artistic and creative environment in the educational process of a higher education institution) is realized in two vectors – subject-informational and psychological ones. The subject-information component of the artistic and creative environment requires the presence of numerous works of art in the object-subject space of the institution of higher education. To implement this provision, the best academic works in drawing, painting and composition from the methodological funds of graduate departments are used, as well as reproductions of paintings by famous masters; originals of works of modern masters of different regions. The psychological component of the artistic and

creative environment involves professional interaction between lecturers and students, which is realized through ensuring the atmosphere of creativity and co-creation in the classroom; significant “input” of artistic impressions and experiences to future professionals; establishing trusting relations between lecturers and students in discussing the worldviews of artists, expressed in works of art. It is proved that the creation of a special artistic space in the classical institution of higher education contributes to the formation of the views of young artists, brings educational activities at the university to further professional work in the creative workshop, and thus forms a professional artistic and aesthetic mindset.

It is substantiated that the basis for the implementation of the second pedagogical condition (interaction of the content of professional courses with courses of the socio-humanitarian cycle, aimed at forming components of artistic and aesthetic mindset of artists) was updating the content of professional and socio-humanitarian courses, like “Academic Painting”, “Art History”, “History of Contemporary Ukrainian Art”, “Composition”, “Fundamentals of Colour”, “Decorative and Applied Art”, “Plein Air Practice”, “Philosophy” in the context of forming the artistic and aesthetic mindset of would-be artists and developing special courses: “Archetype of themes in fine arts art”, “Technique and technology of artistic materials” and “Psychology of creativity of artists”.

It is determined that the implementation of the third pedagogical condition (involvement of students in extracurricular artistic and creative activities by activating internal motivation by external stimulation) provided for regular students’ visits to art museums, galleries, exhibition halls; conducting informal meetings-conversations with artists of the regions in art workshops; compiling creative portfolios by student artists; involvement of students in systematic participation in exhibitions and creation of their expositions.

The research substantiates the fourth pedagogical condition (ensuring the integrity of theory and practice in solving artistic problems through the study of

nature in the open air), which ensured that students obtain experience of artistic work outside the workshop – in the open space in natural conditions combined with previous theoretical training. It is in the open air that the artist's worldview is formed, an understanding of the relationship between nature and man, the meaning and place of art in this relationship (philosophical and psychological aspect). Plein air painting enriches the inner world of the student-artist with new impressions, experiences and becomes a starting point in the formation of individual artistic and aesthetic views of the world around.

A mechanism for simultaneous and parallel implementation of pedagogical conditions for the formation of artistic and aesthetic mindset of would-be artists, as the process of professional training of students has a holistic, systematic nature and takes place in a single educational space of higher education. The conceptual block of this mechanism is presented, which consists of principles (interrelation of theory and practice, co-creation of the teacher-artist and the student, individualization in artistic activity, dominance of practical activity, artistic reflexivity); approaches (systemic, polyartistic, of activity, axiological, personality-oriented, contextual) and conceptual provisions (filling the content of educational components with the context of the phenomenon of “artistic and aesthetic mindset” and taking into account individual capabilities of students during practical training; balanced and organic combination of scientific theoretical and artistic practical components in the fine arts pedagogy, the completion of artistic tasks through systematic performance of practical exercises to form artistic and aesthetic mindset), which were the prerequisites to the formation of artistic and aesthetic mindset of student artists.

A diagnostic research complex has been developed to determine the levels of formation of the components of the artistic and aesthetic mindset of student artists.

After conducting a pedagogical experiment based on the analysis of the dynamics of the levels of formation of artistic and aesthetic mindset of would-be artists, it was found that the everyday-reproductive level in the test group decreased by

-18.28%, and in the reference group – by -8.3%. Sufficient-informational level of artistic and aesthetic mindset formation in test group increased by 6.64%, and in reference group – by 4.62%; creative-intellectual level of AAM formation in test group increased by 3.67%, while in the reference group – by 11.69%. The following results of the formation of AAM of student-artists after the experiment were obtained: in test group the creative-intellectual (high) level was reached by 17.48% of students, and sufficiently informative (average) – by 61.06% of students; while in the reference group the indices were 9.72% and 59.33%, respectively. According to the results of statistical analysis, the effectiveness of the implementation of pedagogical conditions for the formation of artistic and aesthetic mindset of student artists in the process of professional training for each indicator was found significant at $P = 0.05$.

The thesis does not cover all aspects of the problem of forming an artistic and aesthetic mindset of would-be artists in the process of professional training. The paper sets the prospect for further research in the analysis of the ways to embody the formed artistic and aesthetic mindset in the products of creative activity in a modern cross-cultural artistic environment and outline areas for further professional self-realization of would-be artists.

Key words: artistic mindset, aesthetic mindset, student artists, fine arts, pedagogical conditions of formation of artistic-aesthetic mindset of would-be artists, professional training.

REFERENCES

Articles in scientific professional editions of Ukraine

1. Bobyr O.I. (2019). Sutnist khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv. *Visnyk Zaporizkoho natsionalnoho universytetu Serii: Pedahohichni nauky*. Zaporizhzhia, no. 2 (23), P. 74–77 [in Ukrainian].
2. Bobyr O.I. (2020). Komponentno-strukturnyi analiz fenomenu «khudozhno-estetychne svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv». *Innovatsiina pedahohika*, no. 24, part 1, P. 53–56 [in Ukrainian].
3. Bobyr O.I. (2020). Pedahohichni umovy formuvannia khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv u protsesi fakhovoi pidhotovky. *Visnyk Universytetu imeni Alfreda Nobelia (Serii: Pedahohika i psykholohiia. Pedahohichni nauky)*. Dnipro, no. 2 (20), P. 153–160 [in Ukrainian].
4. Bobyr O.I. (2020). Retrospektyva pohliadiv filosofiv na fenomen «svitobachennia». *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobyskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka*. Drohobych, no. 34, part 1, P. 215–219 [in Ukrainian].
5. Bobyr O.I. (2020). Realizatsiia pedahohichnykh umov formuvannia khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv u protsesi fakhovoi pidhotovky. *Zbirnyk naukovykh prats: pedahohichni nauky*. Kherson, no. 93, P. 50–55 [in Ukrainian].

Articles in scientific publications of other countries

6. Bobyr O.I. (2020). Formuvannia vlasnoho svitobachennia u studentiv-khudozhnykiv yak osnova samoidentyfikatsii v khudozhnii tvorchosti. *Colloquium-journal*. Warsaw, no. 30 (82), P. 6–9 [in Ukrainian].
7. Bobyr O.I. (2020). Rol naturnykh sposterezhen pid chas plenernoi praktyky studentiv-khudozhnykiv u formuvanni zhyvopysnykh yakosti studenta. *East European Scientific Journal*. Warsaw, no. 12 (64), part 6, P. 23–26 [in Ukrainian].

8. Tokarieva A.V., Volkova N.P., Degtyarova Y.V., Bobyr O.I. (2021). E-learning in the present-day context: from the experience of foreign languages department, PSACEA. *Journal of Physics: Conference Series*. Vol. 1840. 012049.

Articles in other publications

9. Bobyr O.I. (2020). Spetsyfichni tvorchi oznaky svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv. *World science: problems, prospects and innovations: the 4th International scientific and practical conference*. Toronto, P. 201–206 [in Ukrainian].

The works of approbation character are published

10. Bobyr O.I. (2019). Znachennia rozvytku khudozhno-estetychnoho svitobachennia dlia maibutnikh khudozhnykiv. *Aktualni problemy reformuvannia systemy vykhovannia ta osvity v Ukraini: zb. tez nauk. robit uchasnykiv Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Lviv*, P. 67–68 [in Ukrainian].

11. Bobyr O.I. (2019). Khudozhno-obrazne myslennia yak forma estetychnoho piznannia svitu studentamy-khudozhnykamy. *Psykhologhiia ta pedahohika u XXI stolitti: perspektyvni ta priorytetni napriamky doslidzhen: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Kyiv*, P. 65–66 [in Ukrainian].

12. Bobyr O.I. (2019). Znachennia profesiinykh tvorchykh yakostei vykladacha v formuvanni khudozhnykiv-zhyvopystsiv. *Pedahohika i psykhologhiia: napriamky ta tendentsii rozvytku v Ukraini ta sviti: zb. nauk. robit uchasnykiv Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Odesa*, P. 61–62 [in Ukrainian].

13. Bobyr O.I. (2019). Profesiinyi tezaurus vykladacha yak zasib formuvannia khudozhnoho svitobachennia studentiv-khudozhnykiv. *Metodolohichni ta praktychni problemy profesiinoi pidhotovky aktoriv i dyzaineriv. Zaporizhzhia*, P. 86–88 [in Ukrainian].

14. Bobyr O.I. (2020). Shchodo sutnosti profesiino-kohnityvnoho komponentu khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv. *Suchasna vyshcha osvita: perspektyvni ta priorytetni napriamy naukovykh doslidzhen: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Dnipro*, P. 50–52 [in Ukrainian].

15. Bobyr O.I. (2020). Suchasni pidkhody do realizatsii pedahohichnykh umov formuvannia khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv. *Stratehiia rozvytku profesiinoi pidhotovky ta estetychnoho vykhovannia maibutnikh aktoriv i dyzaineriv u tretomu tysiacholitti: materialy II vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii*. Zaporizhzhia, P. 36–38 [in Ukrainian].

16. Bobyr O.I. (2020). Khudozhno-tvorche seredovyshe yak chynnyk formuvannia khudozhno-estetychnoho svitobachennia studentiv-khudozhnykiv. *Priority directions of science and technology development: the 4th International scientific and practical conference*. Kyiv, P. 616–618 [in Ukrainian].

17. Bobyr O.I. (2021). Pryntsypy formuvannia khudozhno-estetychnoho svitobachennia maibutnikh khudozhnykiv. *Suchasni aspekty modernizatsii nauky v Ukraini: stan, problemy, tendentsii rozvytku*. Materialy V-oi Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Venetsiia, P. 110–112 [in Ukrainian].